

Beslut om ombildning av naturreservatet Sölvesborgsviken i Sölvesborg kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att ombilda naturreservatet Sölvesborgsviken till att omfatta det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1).

Länsstyrelsen upphäver, med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken, resolutionen om fridlysning av naturminnesmärke från 1939 (dnr Bd:m DÅ 28 1938) i de delar som avser de mark- och vattenområden som är markerade på bifogad karta (bilaga 2). Upphävandet ska gälla när detta beslut vinner laga kraft.

Länsstyrelsen ändrar det i resolutionen om fridlysning av naturminnesmärke bestämda syftet i enlighet med vad som anges på sidan 2 i detta beslut. Ändringen ska gälla när detta beslut vinner laga kraft.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Sölvesborgsviken
Objektnummer	10-02-001
Kommun	Sölvesborg
Socknen	Sölvesborg
Lägesbeskrivning	I anslutning till Sölvesborgs stad i norr och nordväst, och gränsande till bostadsområdet Ljungaviken i öster.
Kartblad Index 5 km	3E2e Sölvesborg, 3E2f Mjällby, 3E3e Valje, 3E3f Ysane
Naturgeografisk region	Skånes sediment- och horstområde
Kulturgeografisk region	Sydsvenska odlingsbygder
Natura 2000 – område	SE0410259 Sölvesborgsviken
Markägarkategori	Sölvesborgs kommun, samt enskilda

Fastigheter	Borgen 1, Borgen 2, Mörby 1;27, Mörby 1:28, Mörby 2:13, Mörby 2:14, Mörby 2:15, Mörby 4:4, Mörby 4:5, Mörby 5:10, Mörby 7:3, Mörby 7:10, Mörby 11:1, Siretorp 5:3, Siretorp 5:53, Siretorp 9:4, Sölve 1:19, Sölve 2:6, Sölve 2:32, Sölve 3:10, Sölve 6:17, Sölve 24:10, Sölvesborg 2:23, Sölvesborg 2:26, Sölvesborg 3:5, Sölvesborg 4:14, Sölvesborg 4:15, Sölvesborg 5:84
Samfälligheter	Sölve S:1, S(SÖJ-9), S(MJÄ-53)
Servitut/nyttjanderätter	Vägservitut, Sölve 2:32 Ledningsservitut, Rådmannen 7 Ledningsservitut och transformatoriosk, Sölvesborg 5:53 Ledningsrätt, vatten och avlopp, Sölvesborgs Energi
Areal	Totalt 167 ha, varav 58 ha land och 109 ha vatten
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen

Syftet med naturreservatet

Syftet med resolutionen om fridlysning av naturminnesmärke 1939 var att genomföra en ”fridlysning för beredande av skydd åt fågellivet i den inre delen av Sölvesborgsviken”. Samma syfte kom att gälla då naturminnesmärket, vid naturvårdslagens införande 1964, omvandlades till naturreservat.

Under de drygt 70 år som gått sedan naturminnesmärket beslutades har Sölvesborgs stad vuxit. Ny bebyggelse och industrimark (hamnområde) har tillkommit inom det fredade området. Det har dessutom visat sig att delar av viken, med angränsande stränder, utanför det tidigare fredade området hyser naturvärden som bör skyddas. Inre och östra delen av Sölvesborgsviken ingår sedan år 2004 i Natura 2000 enligt Fågeldirektivet.

Nytt syfte med naturreservatet Sölvesborgsviken är att:

- bevara områdets biologiska mångfald både på land och i marin miljö,
- bevara och vårda värdefulla livsmiljöer med naturtyper inom Natura 2000 i gynnsamt tillstånd, med växt- och djursamhällen som är karaktäristiska för dessa livsmiljöer,
- skydda och bevara känsliga arter listade i EU:s fågeldirektiv samt rödlistade och andra för Blekinge ovanliga arter,
- trygga tillgången till ett för friluftslivet betydelsefullt tätortsnära område vid kusten samt tillgodose allmänhetens möjlighet till rörligt friluftsliv som kan ge rika natur- och kulturupplevelser och erbjuda en tilltalande landskapsbild,
- tillgodose friluftslivets behov av rastplatser, stigar och vandringsleder samt förtöjningsplatser för båtar.

Syftet skall uppnås genom:

- beteshävd och/eller slåtter av strandängar och övriga naturbetesmarker,
- begränsad skötsel i träd- och buskskikt,
- skötsel och underhåll av landskapselement (främst stenmurar),
- istandsättning, skötsel och underhåll av områdets anordningar för friluftsliv.

Beskrivning av området

Det nu ombildade naturreservatet Sölvesborgsviken består till största delen av vatten med angränsande stränder. Den inre delen av viken är grund och har vidsträckta vassområden. Innanför vassbältet finns betade strandängar, torrängar och skogsdungar. Även några mindre öar ingår i området. Viken är av stort värde för främst rastande och övervintrande sjöfågel. Området ligger i omedelbar anslutning till Sölvesborgs stad och den kulturhistoriskt intressanta miljön vid Sölvesborgs slottsruin. Kaninholmen, med rester av en skans som sannolikt är från 1600-talet (RAÄ Sölvesborg 32:1, skans), ligger inom det nu ombildade. En gång- och cykelbro (Sölvesborgsbron) leder från Sölvesborg och över viken (genom naturreservatet) till bostadsområdet Ljungaviken som ligger i direkt anslutning till området. Det ombildade reservatet är ett viktigt tätortsnära naturområde, för boende i Sölvesborg och i det angränsande Ljungavikenområdet. Sölvesborgsviken ligger inom område av riksintresse för kulturmiljövården (K2 Sölvesborg).

Skälen för beslutet

Viken utgör ett viktigt område för rastande och övervintrande sjöfåglar. Vattnen runt Sölvesborg har bedömts vara av internationell betydelse som övervintringsplats för vigg och salskrake. Som häckningslokal är Sölvesborgsviken betydelsefull för flera våtmarksberoende och vasslevande fågelarter. De grunda och produktiva bottarna, de stora vassområdena och de betade strandängarna utgör viktiga förutsättningar för denna fågelrikedom. De fågelarter som är utpekade enligt Fågeldirektivet är salskrake, brun kärrhök (häckande), brunand, vigg, storskrake och sothöna.

Sölvesborgsviken är av riksintresse för naturvård (NK 2 Valjeviken – Sölvesborgsviken). Sedan år 2004 ingår inre delen av Sölvesborgsviken i Natura 2000 enligt fågeldirektivet (SE0410259 Sölvesborgsviken).

Området hyser förutom fåglar flera sällsynta och skyddsvärda arter av bl a fjärilar och groddjur. Även florin innehåller skyddsvärda inslag, t ex luddfingerört och ängsnycklar. I viken har den rödlistade och för Östersjön endemiska kransalgen raggsträfs påträffats.

Genom sin närhet till Sölvesborgs stad och bostadsområdet Ljungaviken (anlagt 2012) har det ombildade reservatet stor betydelse för rekreation och friluftsliv. Områdets tillgänglighet har dessutom ökat sedan en ny gångbro över viken invigdes 2012.

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken får bl. a länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som meddelats enligt 4-6 §§, dvs. beslut om naturreservat, om det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl för upphävande av beslut om reservat kan exempelvis vara uppfyllt om en väsentlig ändring har skett av området.

Att upphäva resolutionen om naturminnesmärke från 1939 för de aktuella ytorna inom Sölvesborgsvikens naturreservat strider inte mot det gällande syftet för reservatet. Detta eftersom användningsområdet för aktuellt område har ändrats på så sätt att det numera består i huvudsak av tomtmark, bostadsområde, hamnområde och hårdgjorda ytor och har varken naturvärden eller någon betydelse för friluftslivet. Länsstyrelsen anser därmed att det finns synnerliga skäl att upphäva resolutionen för dessa delar.

Resolutionen om fridlysning av naturminnesmärke innehöll endast en föreskrift som förbjöd fågeljakt. Genom beslutet om ändring av naturreservatet införs moderna och ändamålsenliga reservatsföreskrifter.

Ombildandet av naturreservatet Sölvesborgsviken bidrar till att uppfylla miljömålen *Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ett rikt odlingslandskap, Myllrande våtmarker, God bebyggd miljö* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Naturreservatet bidrar även till att uppfylla friluftsmålen *Tillgång till natur för friluftsliv* och *Attraktiv tätortsnära natur*.

Ombildandet av reservatet stärker den gröna infrastrukturen (som innebär ett funktionellt ekologiskt nätverk), främst med avseende på värdefulla marina miljöer och naturbetesmarker. Nätverket bidrar till att bevara biologisk mångfald samtidigt som tillgången till ekosystemtjänster som tätortsnära natur för rekreation, båtliv, sportfiske och fågelskådning tryggas vilket i sin tur genererar bättre hälsa och välbefinnande i samhället.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att främst bevara och vårda biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer, samt att tillgodose områden för friluftslivet, avsätts det angivna området som naturreservat. Av ovan redovisade skäl finner Länsstyrelsen även att det föreligger synnerliga skäl för att upphäva resolutionen om naturminnesmärke från 1939 i de delar som avser de mark- och vattenområden som är markerade på bifogad karta (bilaga 2).

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde inom reservatet.

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad, mast, antenn, luft- eller markledning eller annan anläggning, eller ändra befintliga byggnader för att tillgodose ett annat ändamål än det vartill de varit använda,
2. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi, hydrologi eller ytförhållanden såsom att exempelvis anlägga väg, spränga, gräva, schakta, dränera, utfylla, tippa, muddra, valla in eller anordna upplag,
3. avverka träd eller bortföra torra träd eller stubbar,
4. plantera eller så träd, buskar eller andra växter,
5. inplantera för området främmande växt- eller djurart, liksom för trakten främmande raser/typer,

6. jaga, med undantag för skyddsjakt på skadegörare såsom exempelvis mink och vildsvin, samt gäss som betar på angränsande åkermark,
7. utfodra vilda djur,
8. använda kemiska bekämpningsmedel eller tillföra handelsgödsel,
9. använda avmaskningsmedel på betesdjur som uppehåller sig inom reservatet,
10. bedriva fiskodling eller annat vattenbruk med motsvarande påverkan.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som ingår i reservatet

Ägare och innehavare till särskild rätt till fastigheter förpliktigas tåla att följande åtgärder utförs och vidtas:

1. Utmärkning av reservatet, och att informationstavlor om reservatet sätts upp och underhålls.
2. Rönjning och underhåll av stigar/leder inom skötselområde 1, 2 och 3, och att bänkar sätts upp på lämpliga platser längs stigarna.
3. Anordnande av stängselövergångar på ställen där det behövs för friluftslivet.
4. Rönjning av utblickar mot viken, längs stigen inom skötselområde 3.
5. Anläggande av ett fågeltorn söder om Lindholmen i skötselområde 1a.
6. Anläggande av en brygga/spång på lämplig plats inom skötselområde 1 eller 2.
7. Restaureringsåtgärder och beteshävd/slätterhävd inom skötselområde 1.
8. Slätter inom östra delen av skötselområde 2b.
9. Rönjning av vedväxter, vresros och annan igenväxningsvegetation i skötselområde 2.
10. Återupptagen beteshävd på Rådmansholmarna i skötselområde 2c, vid behov.
11. Rönjning av vass inom skötselområde 4, vid behov.
12. Undersökningar av djur- och växtliv samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. skada mark, förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. skada stenmurar, odlingsrösen eller andra kulturhistoriska lämningar,
3. otillbörligt störa djurlivet,
4. skada växande eller döda träd och buskar, eller vegetation i övrigt,
5. plocka mossor, lavar eller vedlevande svampar, annat än vad som rimligen behövs för artbestämning,
6. fånga och insamla ryggradslösa djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs,
7. medföra okopplad hund annat än vid eventuell jakt,
8. framföra fordon, rida eller cykla annat än på anvisade vägar/stigar inom reservatet,
9. tälta eller ställa upp husvagn eller husbil mer än ett dygn,
10. göra upp eld annat än på särskilt iordningställd eldstad.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

1. bedriva vetenskaplig forskning som omfattar provtagning eller installation av utrustning,
2. nyttja området för tävling eller övning som kan verka störande på naturen eller på allmänhetens friluftsliv,
3. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning.

Föreskrifter under A och C skall inte utgöra hinder för

- utövande av nyttjanderätter och servitut eller underhåll och reparationer av befintliga ledningsnät och andra anläggningar enligt gällande servitut och nyttjanderätter,
- länsstyrelsen, eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut (se punkt B ovan),
- underhåll och reparationer av befintlig bro över Sölvesborgsviken, samt anslutande gång- och cykelväg,
- att ge dispens eller tillstånd till anläggande av ny strandskoning/kajkant vid småbåtshamnen inom skötselområde 5.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för reservatet är bl.a:

- 7 kap. 28 a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område,
- strandskyddsbestämmelserna i 7 kap. miljöbalken,
- föreskrifterna i kulturmiljölagen (1988:950),
- biotopskyddsområde enligt 7 kap. 11 § miljöbalken, gällande lätt igenkännbara områden av ett visst slag i landet, som alléer, källor med omgivande våtmarker i jordbruksmark, odlingsrösen i jordbruksmark, pilevallar, småvatten och våtmarker i jordbruksmark, stenmurar i jordbruksmark samt åkerholmar,
- terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- jaktförordningen (1987:905) om jakt inom området. De tider som gäller för jakt på vilt av olika slag anges i bilaga 1 till denna förordning (allmänna jakttider).

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade

kostnadsrämsiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Fastställelse av ny skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen en ny skötselplan för naturreservatet.

Förvaltning

Länsstyrelsen i Blekinge län är förvaltare av naturreservatet. Förvaltningen ska ske med insyn, delaktighet och i nära samråd med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen. Reservatets gräns ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.

Ärendets beredning

Redan på 1930-talet uppmärksammande Kungliga Svenska Vetenskapsakademien Sölvesborgsvikens rika fågelliv och gjorde framställan om skydd av området till länsstyrelsen. Länsstyrelsen förklarade den 2 maj 1939, med stöd av då gällande lag angående naturminnesmärkens fredande, att fågellivet inom ett större område runt viken skulle utgöra "fridlyst naturminnesmärke". Enligt övergångsbestämmelserna till naturvårdslagen (SFS 1964:822) omvandlades området till naturreservat. Samma syfte och föreskrift som gällde för naturminnesmärket kom att gälla för naturreservatet. Sedan länge har det funnits behov av att förnya bestämmelserna för området.

Sölvesborgs kommun föreslog i en skrivelse till länsstyrelsen 1980-01-29 att bestämmelserna för området vid Sölvesborgsviken skulle upphävas och ersättas med ett nytt naturreservat. Länsstyrelsen remitterade 1992-01-20 ett förslag till naturreservatet. Efter inkomna synpunkter skickades ett bearbetat förslag på ny remiss 1994-12-14. I en skrivelse 1995-12-12 förklarade Sölvesborgs kommun att man önskade göra vissa ändringar av gränserna för det föreslagna naturreservatet. Konkret förslag till gränsdragning dröjde dock och ärendet var under flera år lågt prioriterat.

Sedan länsstyrelsen 2003-08-28 begärt yttrande över förslag att införliva Sölvesborgsviken i nätverket Natura 2000 enligt EU:s fågeldirektiv inkom Sölvesborgs kommun 2003-10-20 med ett förslag till avgränsning av området. Avsikten var att gränsen för Natura 2000 och naturreservatet skulle sammanfalla. Den föreslagna reservatsgränsen omfattade dock ett något större område än Natura 2000-området. 2004 fattade regeringen beslut om att Sölvesborgsviken skulle ingå i Natura 2000 enligt fågeldirektivet (SE0410259 Sölvesborgsviken).

I en fördjupad översiktsplan för området öster om Sölvesborgsviken 2005 skrev Sölvesborgs kommun att det "det är angeläget att området avsätts som naturreservat", samt att det äldre beslutet om fågelskydd (från 1939) borde upphävas.

Länsstyrelsen beställde 2008 värdering av det planerade reservatsområdet samt förhandling med berörda fastighetsägare om det tilltänkta naturreservatet.

År 2012 fastställdes en detaljplan för det nya bostadsområdet Ljungaviken, öster om Sölvesborgsviken. Detaljplanen överlappar delvis naturreservatet. De överlappande

delarna är i detaljplanen klassade som naturmark/grönområde vilket innebär att naturreservatet och detaljplanen har förenliga syften.

I arbetet med kvalitetssäkring av länets Natura 2000-områden föreslog länsstyrelsen 2011 att gränsen för Natura 2000-området Sölvesborgsviken skulle justeras så att den helt sammanföll med den föreslagna reservatsgränsen. Regeringen beslutade 2012 att den justerade gränsen skulle gälla.

Sölvesborgs kommun beviljade under 2012 LONA-medel (Lokala Naturvårdsprojekt) för anläggande av två fågeltorn, två bryggor och två eldstäder inom det aktuella reservatsområdet. Länsstyrelsen beviljade strandskyddsdispens för åtgärderna, men de enda som genomfördes var anordnandet av ett fågeltorn och en eldstad på Kaninholmen. Under 2017 har medgivande även lämnats för uppförande av ett fågeltorn söder om Lindholmen.

Länsstyrelsen uppdaterade våren 2013 förslaget till beslut och skötselplan, och skickade det på remiss till berörda sakägare m fl. Remissen kungjordes även i ortspressen och i Post & Inrikes Tidningar. Ett fåtal sakägare inkom med synpunkter och frågor. De flesta avstod från att yttra sig. Under 2014-2017 har förhandlingar skett med berörda fastighetsägare, och avtal om intrångsersättning har tecknats med de flesta som varit ersättningsberättigade. Förhandlingar med de som återstår kommer att fortsätta efter att reservatsbeslutet tagits.

Beslutets giltighet

Detta beslut gäller den dag det vunnit laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, inom tre veckor från den dag kungörelse om beslutet varit införd i ortstidning.

Deltagande

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sten Nordin.

I beslutet deltog även länsjurist Mediha Güven, antikvarie Magnus Petersson, och områdesskyddssamordnare Åke Widgren, den sistnämnde som föredragande.

Sten Nordin

Åke Widgren

Kungöres i länets författningssamling och ortstidning.

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bilagor:

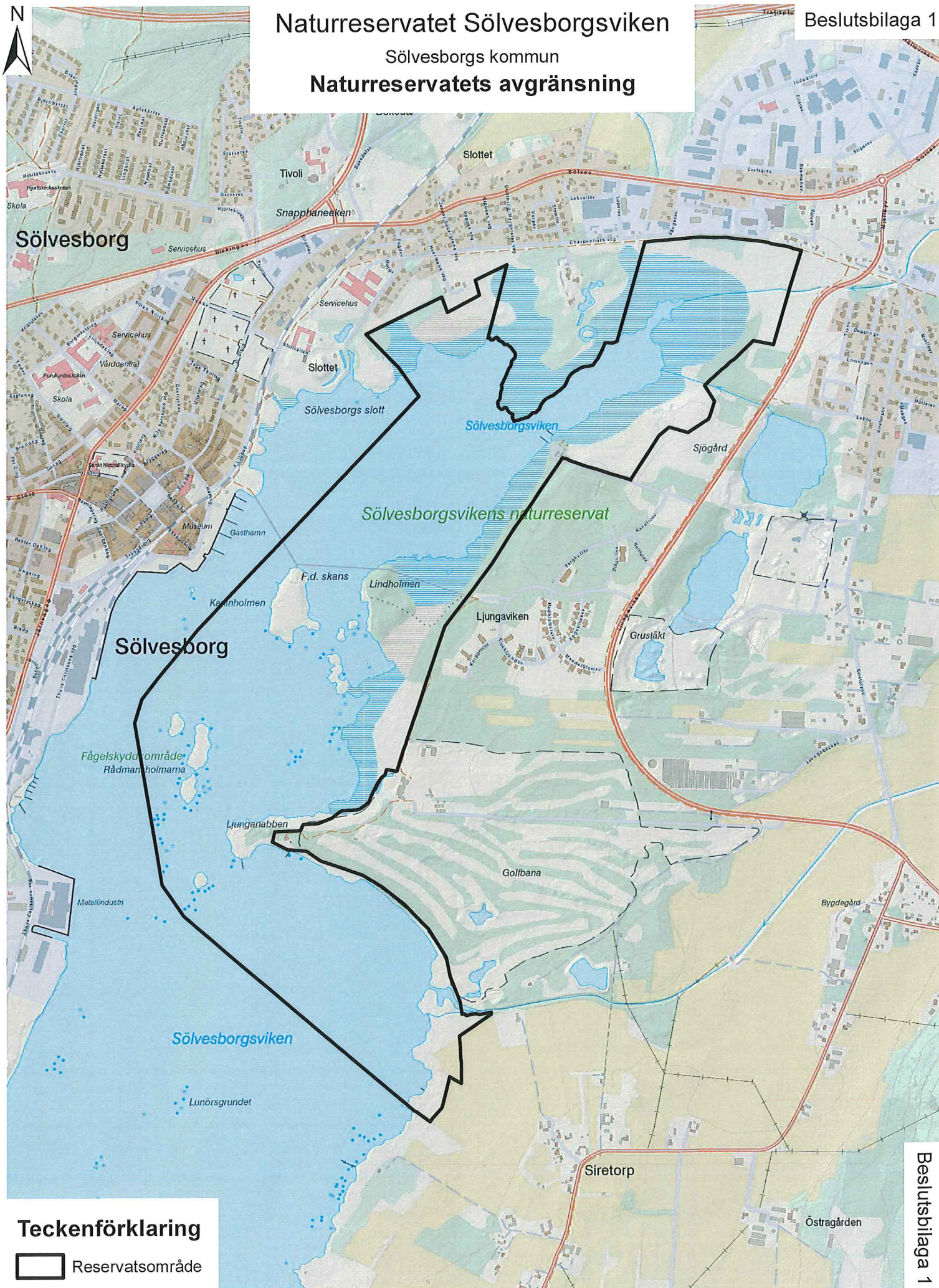
1. Karta över naturreservatets avgränsning
2. Karta över de delar av det gamla naturreservatet där beslutet om naturminnesmärke från 1939 upphävs
3. Karta över skötselområden och anordningar för friluftslivet
4. Skötselplan med tillhörande bilagor

Naturreseptatet Sölvesborgsviken

Sölvesborgs kommun

Naturreseptatets avgränsning

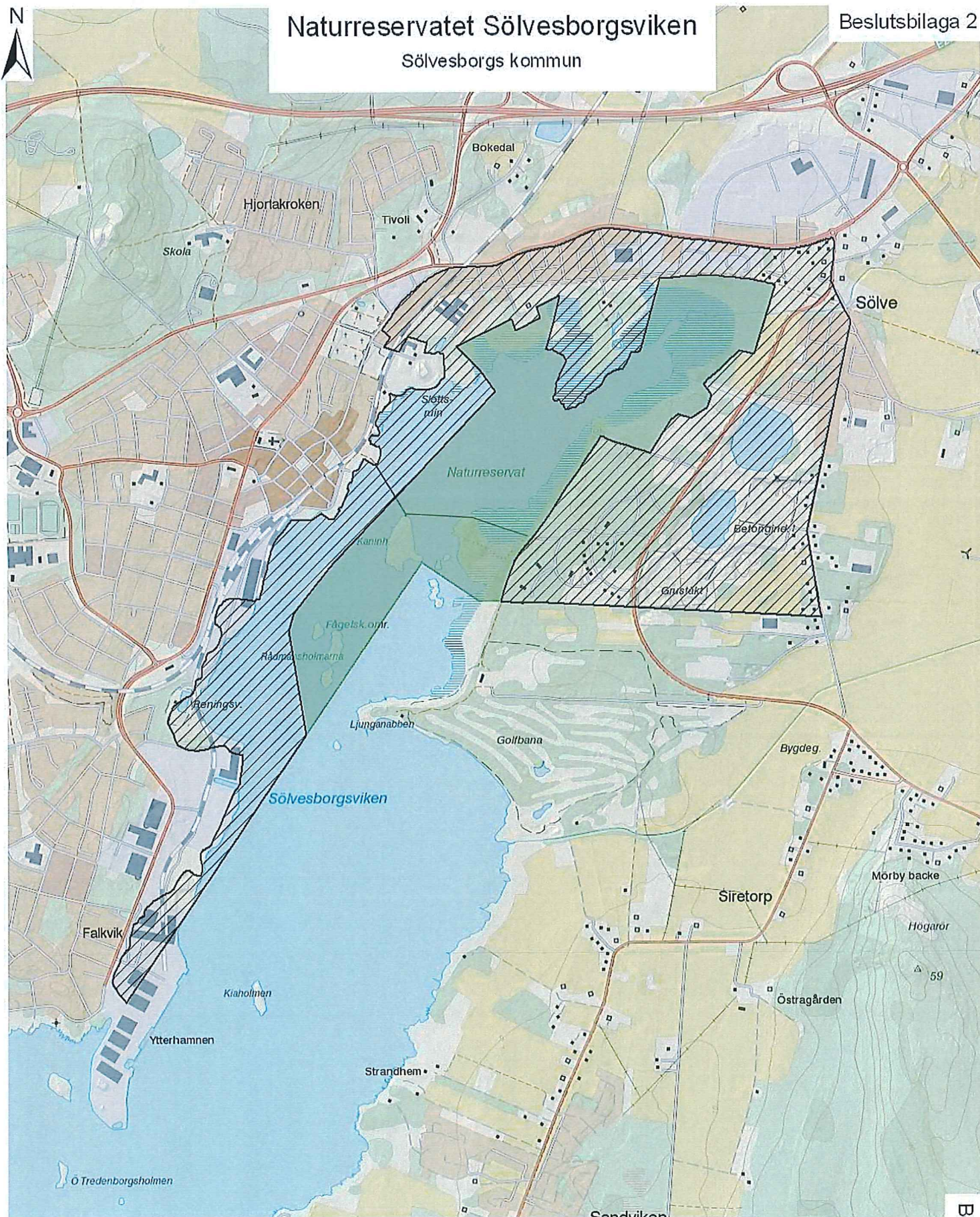
Beslutsbilaga 1

Naturreservatet Sölvesborgsviken

Sölvesborgs kommun

Beslutsbilaga 2

Teckenförklaring

 Del av det gamla naturreservatet som bibehålls

 Del av det gamla naturreservatet där beslutet om naturminnesmärke från 1939 upphävs

© Länsstyrelsen Blekinge län © Lantmäteriet Geodatasamverkan

0 0,2 0,4 0,8 1,2 Km

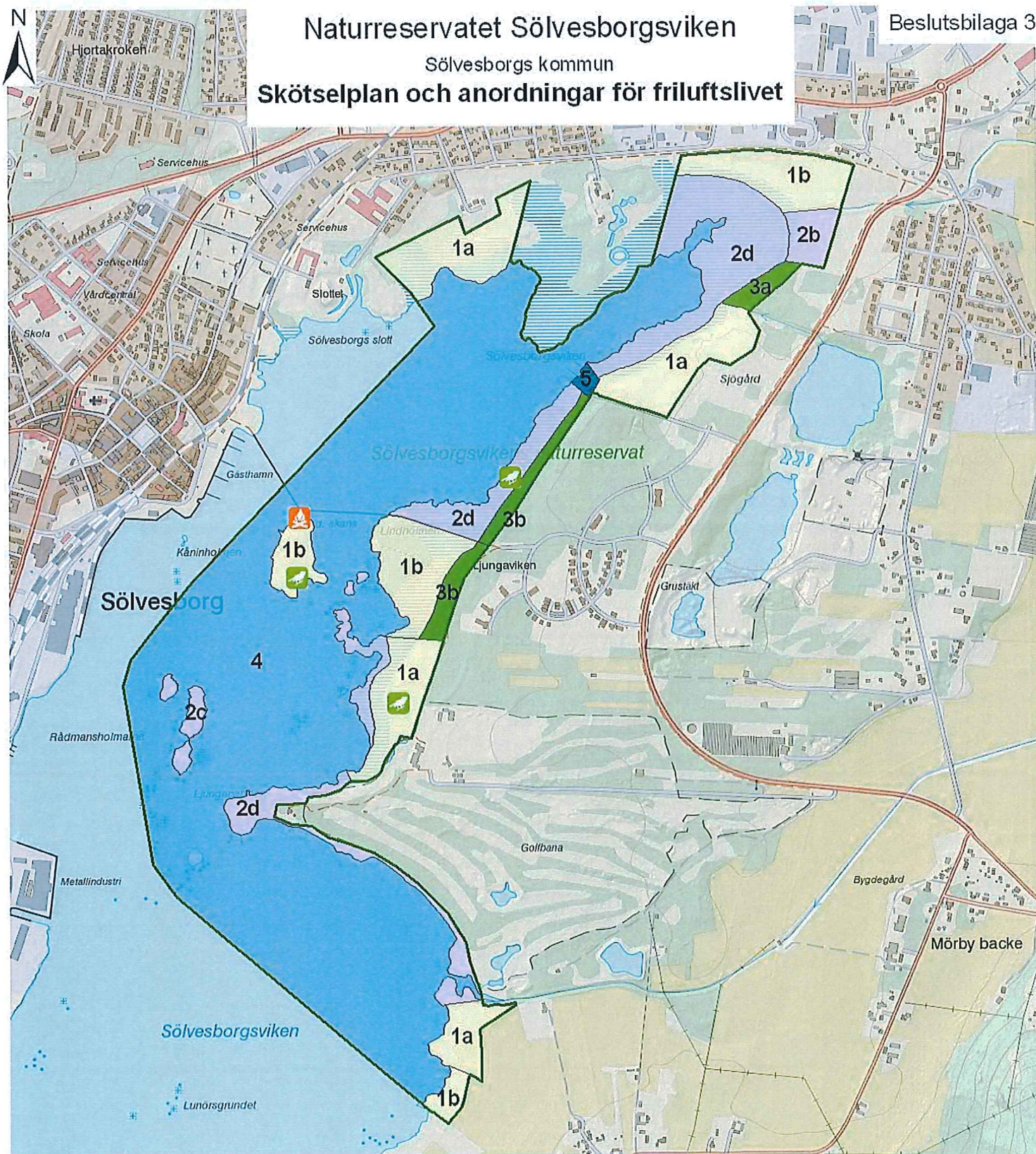
Beslutsbilaga 2

Naturreseptatet Sölvesborgsviken

Sölvesborgs kommun

Skötselplan och anordningar för friluftslivet

Beslutsbilaga 3

Teckenförklaring

	Naturbetesmarker		Eldstad
	Ohävdade stränder, vassar, småöar		Fågeltorn
	Skog		
	Vatten		
	Småbåtshamn/parkeringsplats		
2a	Delområden		